

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของทั้งประชาชนในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โดยมีการกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และออกมาตรการการแก้ไขปัญหาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พื้นฟู และพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งหวังที่จะยุติปัญหา และสร้างความมั่นคงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความสงบสุขอย่างยั่งยืน

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ให้ความเห็นชอบการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้กรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำหนดขึ้นภายใต้หลักของยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการดำเนินการตามแนวทางแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขการใช้ความรุนแรง มีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์รองรับการดำเนินงานทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา รวมทั้งกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วมเพื่อให้กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือดำเนินงาน พร้อมกันนี้ คสช. ได้ปรับโครงสร้างกลไกการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ใหม่ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นในเรื่องเอกภาพและประสิทธิภาพการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึงหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ และความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับอำนาจการบริหารราชการปัจจุบัน โดยแบ่งการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับนโยบาย มีหัวหน้า คสช. เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) ระดับแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกันบูรณาการแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนสร้างความประสานสอดคล้องในทุกมิติ

3) ระดับหน่วยปฏิบัติ ให้ กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งปวงในพื้นที่ และให้ ศอ.บต. จัดให้มี ศอ.บต.ส่วนหน้า เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับและอยู่ในโครงสร้างของ กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า

นอกเหนือจากการปรับโครงสร้างกลไกการบริหารจัดการแล้ว ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้กรอบนโยบายข้างต้น ยังได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558 - 2560 ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่แบ่งออกเป็น 7 กลุ่มภารกิจงาน มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มภารกิจงาน พร้อมทั้งกำหนดกลยุทธ์/แนวทางการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มภารกิจ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ 4 ข้อ คือ

(1) เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

(2) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

(3) เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง

(4) เพื่อให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศ มีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะเป็นหน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์ของรัฐได้รับมอบหมายภารกิจให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพร่วมในการสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ บรรลุเป้าหมายของภารกิจภายใต้กรอบนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558 - 2560 โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ขึ้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อหลักในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อสารสนเทศ สื่อบุคคล และสื่อกิจกรรม ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมายในประเทศ ทั้งที่อยู่ในและนอกพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงกลุ่มเป้าหมายต่างประเทศ ได้แก่ สื่อมวลชนต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชนต่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร และสถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทยเกิดการรับรู้และเข้าใจ และมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มุ่งดำเนินการให้เป็นไปตามหลักสากลและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทำให้ประชาชนไทยได้รับข้อมูลรอบด้าน และเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ เสริมสร้างให้กลุ่มเป้าหมายได้รับองค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ประชาชนในโลกมุสลิมและต่างประเทศ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ มีความเข้าใจและให้การสนับสนุน แนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ ส่งผลให้ประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ถูกหยิบยกเป็นวาระระหว่างประเทศ

แผนปฏิบัติการโครงการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กำหนดประเด็นเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดไปสู่กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ คือ (1) นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) ความคืบหน้าของการดำเนินงานและผลสำเร็จตามนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (3) เรื่องราวดี ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่คาดหวังเพียงใด ประชาชน

กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ได้รับรู้และเข้าใจ มีความเชื่อมั่น มีความพึงพอใจ และมีการนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ เพียงใด มีองค์ประกอบใดของการประชาสัมพันธ์ที่สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาถัดไป ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ตามตัวชี้วัดที่ 1.5 ของกรมประชาสัมพันธ์ ที่กำหนดให้มีการประเมินผลจากประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายสำคัญของรัฐบาลในเรื่องการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัดไปให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะนำมาซึ่งความสมานฉันท์ และสันติสุขของสังคมโดยรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกรมประชาสัมพันธ์ของประชาชนในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการรับรู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย
5. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประชาชนในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้จะประเมินเฉพาะประเด็นการเปิดรับสื่อ การรับรู้และเข้าใจ ความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผลิตและเผยแพร่ผ่านสื่อในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. การประเมินผลครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2559
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการเฉพาะในพื้นที่ที่กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์สามารถเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การเปิดรับสื่อ หมายถึง ความถี่ ประเภท และรูปแบบสื่อที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์เปิดรับจากสื่อประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของกรมประชาสัมพันธ์

การรับรู้และเข้าใจ หมายถึง การที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์รับรู้และเข้าใจ (perception) ในข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของกรมประชาสัมพันธ์

ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์เกิดความรู้สึกมั่นใจและไว้วางใจต่อข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ในประเด็นความถูกต้อง ความรวดเร็ว ความเป็นธรรมและเสมอภาค

ความพึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของประชาชนกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ต่อข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ในประเด็นเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ รูปแบบและวิธีการนำเสนอทางสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เว็บไซต์ และสื่อกิจกรรมของกรมประชาสัมพันธ์

การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายนำข้อมูลข่าวสารจากสื่อการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของกรมประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ หรือนำไปใช้ในการสื่อสารกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนญาติพี่น้อง หรือคนใกล้ชิด การร่วมแสดงความคิดเห็น/ให้ข้อเสนอแนะกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ภาครัฐหรือเอกชนจัดขึ้น

สื่อการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เครื่องมือหรือช่องทางการสื่อสารที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ของกรมประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) เว็บไซต์ของกรมประชาสัมพันธ์ (www.prd.go.th, <http://thainews.prd.go.th> และ www.thailand.prd.go.th) สื่อบุคคล และสื่อกิจกรรม

ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง ประชาชนและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา (เฉพาะอำเภอเทพา นาทวี จะนะ และสะบ้าย้อย)

เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง เยาวชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา (เฉพาะอำเภอเทพา นาทวี จะนะ และสะบ้าย้อย) และเข้าร่วมกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ที่จัดโดยกรมประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชาชนนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่อยู่นอกพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา (ยกเว้นอำเภอเทพา นาทวี จะนะ และสะบ้าย้อย)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบการเปิดรับสื่อ การรับรู้และเข้าใจ ความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และชาวต่างประเทศ ได้แก่ สื่อมวลชนต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. ข้อมูลจากผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกรมประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

